Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2025)0247

Institucionalne posljedice pregovora o proširenju EU-a

Rezolucija Europskog parlamenta od 22. listopada 2025. o institucionalnim posljedicama pregovora o proširenju EU-a (2025/2041(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji (UEU), a posebno njegov članak 31. stavak 3. te članke 48. i 49.,

– uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 81. stavak 3., članke 83. i 136., članak 153. stavak 2., članak 192. stavak 2., članak 312. stavak 2. i članak 333.,

– uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća od 23. i 24. lipnja 2022., 29. i 30. lipnja 2023., 26. i 27. listopada 2023., 14. i 15. prosinca 2023. te 27. lipnja 2024.,

– uzimajući u obzir izjavu iz Granade koju je Europsko vijeće usvojilo 6. listopada 2023.,

– uzimajući u obzir izvješće predsjedništva Vijeća o napretku u pogledu budućnosti Europe od 10. lipnja 2024.,

– uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 23. ožujka 2024. o reformama i preispitivanjima politika prije proširenja (COM(2024)0146),

– uzimajući u obzir svoje rezolucije od 16. veljače 2017. o poboljšanju funkcioniranja Europske unije korištenjem potencijala Ugovora iz Lisabona[1] i od 11. srpnja 2023. o primjeni premošćujućih klauzula u Ugovorima EU-a[2],

– uzimajući u obzir izvješće od 9. svibnja 2022. o konačnim rezultatima Konferencije o budućnosti Europe i svoju Rezoluciju od 4. svibnja

---

1 SL C 252, 18.7.2018., str. 215.
2 SL C, C/2024/3996, 17.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3996/oj.

2022. o daljnjem postupanju nakon zaključaka Konferencije o budućnosti Europe[3],

– uzimajući u obzir svoje rezolucije od 9. lipnja 2022. o pozivu na sazivanje konvencije radi revizije Ugovorâ[4] i od 22. studenoga 2023. o prijedlozima Europskog parlamenta za izmjenu Ugovorâ[5] i aktivaciju članka 48. UEU-a u kojem se od Europskog vijeća traži pristanak za sazivanje Konvencije za reformu Ugovorâ,

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 29. veljače 2024. o produbljenju integracije EU-a s obzirom na buduće proširenje[6],

– uzimajući u obzir izvješće Marija Draghija od 9. rujna 2024. naslovljeno „The Future of European Competitiveness” (Budućnost europske konkurentnosti), izvješće Enrica Lette od 17. travnja 2024. naslovljeno „Much more than a market” (Više od tržišta) i izvješće Saulija Niinistöa od 30. listopada 2024. naslovljeno „Safer together – Strengthening Europe’s Civilian and Military Preparedness and Readines” (Sigurniji zajedno – jačanje europske civilne i vojne pripravnosti i spremnosti),

– uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za ustavna pitanja (A10-0177/2025),

A. budući da devet od deset zemalja koje trenutačno žele pristupiti EU-u ima status zemlje kandidatkinje te da neke od njih imaju taj status već dugi niz godina; budući da se te zemlje kandidatkinje nalaze u različitim fazama pristupnog procesa i pregovora; budući da je Gruzija 28. studenoga 2024. jednostrano obustavila pregovore o pristupanju EU-u;

B. budući da su ruska ratna agresija na Ukrajinu i drugi aktualni geopolitički izazovi, uključujući zabrinjavajuću promjenu u transatlantskim odnosima, dali novo geostrateško značenje i poticaj procesu pristupanja EU-u i ujedinjenju Europe;

C. budući da pristupanje Europskoj uniji mora ostati proces temeljen na zaslugama, koji se temelji na procjeni koliko je Kopenhaških kriterija svaka zemlja kandidatkinja ispunila i koliko je reformi provela, posebno u područjima „temeljnih pitanja”, poštovanja načela demokracije, vladavine prava, ljudskih prava i dobrog upravljanja, kao i usklađivanja sa zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom

---

3 SL C 465, 6.12.2022., str. 109.
4 SL C 493, 27.12.2022., str. 130.
5 SL C, C/2024/4216, 24.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4216/oj
6 SL C, C/2024/6746, 26.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6746/oj

EU-a, kako bi se osiguralo da proširenje jača, a ne oslabljuje EU i njegovo jedinstveno tržište;

D. budući da je proširenje povijesna obveza, ključan instrument vanjske politike EU-a, strateški geopolitički prioritet i jedna od najuspješnijih politika EU-a te da ono predstavlja ulaganje u budućnost europskog kontinenta;

E. budući da bi zemlje pristupnice trebale odlučno provesti potrebne reforme i postići konkretan i trajan napredak u ključnim elementima procesa proširenja; budući da bi EU i države članice trebale financijskom i tehničkom pomoći podupirati zemlje kandidatkinje u postizanju tih kriterija; budući da ne može biti prečaca kad je riječ o vrijednostima EU-a i temeljnim načelima;

F. budući da bi prošireni EU dobio veću političku, gospodarsku i vojnu moć i utjecaj na globalnoj sceni te istodobno ojačao zajedničke demokratske vrijednosti diljem regije proširenja EU-a; budući da je prošireno jedinstveno tržište važno i za EU i za zemlje pristupnice te da ono čini EU još konkurentnijim gospodarskim subjektom i privlačnim trgovinskim partnerom; budući da bi neostvarivanje napretka u proširenju EU-a ugrozilo gospodarske i sigurnosne interese EU-a i u konačnici moglo potaknuti zemlje izvan EU-a na europskom kontinentu da se gospodarski i politički usklade s drugim blokovima (npr. Rusijom i Kinom), čime bi se potencijalno stvorila konkurentna gospodarska područja i smanjio globalni gospodarski utjecaj EU-a te istodobno stvorile prilike za pokušaje destabilizacije iz neposrednog susjedstva EU-a;

G. budući da su zemlje koje su pristupile EU-u 2004., a i cijeli EU, doživjeli znatan gospodarski rast i rast standarda u više područja, uključujući porast BDP-a po stanovniku od prosječno 30 %; budući da su sve nove države članice u prosjeku zabilježile dodatni rast BDP-a od 12 % u odnosu na rast koji se pretpostavlja da bi imale da nisu pristupile EU-u te budući da je taj rast bio vidljiv u roku od pet godina od njihova pristupanja; budući da se u posljednjih 20 godina gospodarstvo EU-a povećalo za 27 %; budući da su zemlje koje su već bile dio EU-a u vrijeme proširenja 2004. također doživjele rast i blagostanje, što je jasno uzročno-posljedično povezano s proširenim tržištima, povezanošću i ulaganjem koje proizlazi iz proširenja; budući da proširenjem sve regije ostvaruju gospodarski rast, ali da najsiromašnije regije ostvaruju najveći relativni gospodarski rast;

H. budući da je BDP po stanovniku na zapadnom Balkanu te u Ukrajini, Moldovi i Gruziji i dalje oko 50 % BDP-a EU-a ili nešto manji, iako su neke zemlje kandidatkinje u posljednjim godinama pokazale stabilan gospodarski rast, što omogućuje pristup temeljen na zaslugama i usmjeren na budućnost; budući da iskustvo nakon svih proširenja EU-a pokazuje pozitivan učinak koji članstvo u EU-u i u jedinstvenom tržištu EU-a te pristup strukturnim fondovima imaju na gospodarsku

i socijalnu konvergenciju; budući da studije pokazuju da bi se pristupanjem deset novih država članica razlike u BDP-u po stanovniku između EU-a i SAD-a smanjile za 10 %; budući da bi prošireni pristup, među ostalim, tržištima rada, industrijskim kapacitetima, digitalnim tehnologijama, posebno umjetnoj inteligenciji, i kritičnim mineralima rijetkih zemalja omogućio EU-u da ubrza zelenu, digitalnu i pravednu tranziciju uz istodobno smanjenje njezinih troškova, čime bi postao strateški autonomniji od Rusije, Kine i drugih sistemskih konkurenata; budući da se procjenjuje da bi se u scenarijima u kojima se kombinira znatno proširenje i snažna konvergencija BDP EU-a do 2035. mogao povećati za do 10 bilijuna USD;

I. budući da pretpristupni instrumenti imaju važnu ulogu jer pružaju vrijedno iskustvo za osmišljanje moderniziranih instrumenata potpore prilagođenih posebnim potrebama zemalja, kao što je bio slučaj s programom Phare (Program pomoći Zajednice državama srednje i istočne Europe) te s instrumentima SAPARD (pretpristupni poljoprivredni instrument) i ISPA (Instrument strukturnih politika za pretpristupno razdoblje);

J. budući da se određene zemlje izvan EU-a suočavaju s različitim razinama političke nestabilnosti i budući da bi provedba reformi povezanih s članstvom u EU-u u tim zemljama trebala doprinijeti stabilnosti i vladavini prava u regiji, kao što je vidljivo iz prethodnih proširenja; budući da EU ima na raspolaganju opsežan skup alata za osiguravanje usklađenosti s temeljnim vrijednostima u državama članicama i za zaštitu političke stabilnosti europskog projekta u cjelini; budući da se taj skup alata mora dalje reformirati i jačati, posebno dosljednom provedbom mehanizma vladavine prava i učinkovitom zaštitom temeljnih vrijednosti EU-a utvrđenih u članku 2. UEU-a, među ostalim utvrđivanjem uvjeta u trenutačnom i sljedećem višegodišnjem financijskom okviru (VFO);

K. budući da bi Komisija i Parlament trebali osmisliti kampanje za podizanje razine osviještenosti u državama članicama i zemljama kandidatkinjama kako bi se građani na odgovarajući način informirali o mogućnostima koje pruža proširenje te kako bi se istodobno suzbile inozemne manipulacije informacijama i uplitanje Rusije i drugih zemalja u cilju potkopavanja javne potpore proširenju;

L. budući da se institucionalni okvir EU-a, a posebno njegov postupak donošenja odluka, mora ojačati i unaprijediti za trenutačnu Europsku uniju od 27 država članica; budući da priprema za proširenje zahtijeva unutarnje reforme EU-a te budući da bi se proces proširenja trebao provoditi usporedno s potrebnim institucionalnim reformama i reformama u pogledu donošenja odluka koje su potrebne kako bi se sačuvala integracijska sposobnost EU-a; budući da je zbog izgleda za buduća proširenja reforma institucija, politika i postupaka donošenja odluka EU-a potrebnija i hitnija nego ikad prije;

M. budući da su prethodnim proširenjima često prethodile unutarnje institucionalne reforme u području upravljanja EU-om ili su bila popraćena takvim reformama te da su obično ti procesi proširenja snažno poticali razvoj te gospodarski i demokratski napredak zemalja kandidatkinja;

N. budući da je u svojoj Izjavi iz Granade od 6. listopada 2023. Europsko vijeće prepoznalo da bi potrebno povećanje napora u provođenju reformi u zemljama kandidatkinjama trebalo biti popraćeno postupkom pripreme i reformi u EU-u;

O. budući da je u svojim zaključcima od 27. lipnja 2024. Europsko vijeće utvrdilo plan za budući rad na unutarnjim reformama; budući da Europsko vijeće prepoznaje da su za jačanje EU-a i europskog suvereniteta potrebne reforme koje će EU-u omogućiti da ostvari svoje dugoročne ambicije, politike i prioritete te da odgovori na nove geopolitičke okolnosti i izazove;

P. budući da bi prema tim zaključcima unutarnje reforme trebale napredovati usporedno s procesom proširenja da bi politike bile prilagođene budućim okolnostima, da bi se one financirale na odgovarajući način te da bi institucije EU-a nastavile učinkovito funkcionirati i djelovati; budući da je Europsko vijeće pozvalo Komisiju da 2025. dostavi temeljiti pregled politike s naglaskom na četiri područja, a to su vrijednosti i vladavina prava, politike, proračun i upravljanje;

Q. budući da perspektiva predstojećeg proširenja izlaže EU trostrukom izazovu, a to su osiguravanje učinkovitih postupaka donošenja odluka (izazov učinkovitosti), prikupljanje dostatnih resursa za ostvarivanje njegovih strateških ciljeva (izazov moći i resursa) te zaštita demokratskog legitimiteta i odgovornosti za njegovo djelovanje (izazov demokracije);

R. budući da reforme institucionalnog okvira EU-a prije proširenja podrazumijevaju mogući napredak u pogledu diferenciranih integracijskih rješenja kad god je to dopušteno Ugovorima; budući da postupci u skladu s člancima 20., 42. i 46. UEU-a o pojačanoj suradnji i stalnoj strukturiranoj suradnji (PESCO) omogućuju voljnim državama članicama da produbе svoju integraciju i poboljšaju suradnju u okviru neisključivih nadležnosti EU-a;

S. budući da bi se u određenim područjima politike mogle odmah primijeniti premošćujuće klauzule za prelazak sa zahtjeva za jednoglasnim odlučivanjem na glasanje kvalificiranom većinom; budući da se UEU-om utvrđuje da je krajnji cilj postupnog oblikovanja zajedničke obrambene politike EU-a uspostava zajedničke obrane jednoglasnom odlukom Europskog vijeća, koja mora biti u skladu s NATO-om;

T. budući da bi zbog ograničene fleksibilnosti Ugovorâ trebalo predvidjeti temeljitiju reformu njihovim ciljanim izmjenama; budući da je Parlament aktivirao postupak revizije Ugovorâ i podnio Vijeću prijedloge za njihovu izmjenu u skladu s člankom 48. stavkom 2. UEU-a;

Trošak nereformiranja proširenog EU-a

1. tvrdi da su se EU i zemlje kandidatkinje oduvijek koristili proširenjem kao političkim i geopolitičkim alatom za promicanje demokracije, stabilnosti, sigurnosti i blagostanja diljem kontinenta; smatra da proširenje EU-a predstavlja dugoročno geostrateško ulaganje;

2. ističe da ruska ratna agresija na Ukrajinu i drugi geopolitički izazovi naglašavaju hitnost napretka u procesu proširenja; smatra da uspješno i održivo proširenje zahtijeva dugoročnu političku viziju i odvažne odluke u cilju promicanja učinkovite, snažne i demokratske Europe;

3. napominje da iskustvo pokazuje da svaki novi val proširenja donosi nove institucijske i političke izazove i prilike s kojima se treba pravodobno uhvatiti u koštac, po mogućnosti prije nego što zemlje kandidatkinje postanu države članice kako bi se osiguralo djelotvorno funkcioniranje EU-a i spriječila institucijska blokada; ističe da su svakom proširenju u povijesti europskog projekta prethodile unutarnje institucijske reforme ili je bilo popraćeno njima;

4. uviđa da je cilj jednoglasnosti osigurati rješavanje legitimnih pitanja svih država članica; međutim, smatra da će prošireni EU zahtijevati usavršeniju koordinaciju rješavanja izazova s kojima se suočava tijekom trenutačnog procesa proširenja; naglašava važnost otklanjanja poteškoća koje uzrokuje jednoglasnost u Vijeću, uključujući uporabu jednoglasnosti za međukorake u procesu proširenja, što bi moglo usporiti pristupanje novih članica EU-u zbog bilateralnih pitanja; podsjeća da se člankom 49. UEU-a omogućuje prelazak na glasanje kvalificiranom većinom bez potrebe za izmjenama Ugovora; prima na znanje složene i zastarjele strukture i upravljanje proračunom EU-a te moguću preraspodjelu pri dodjeli sredstava iz poljoprivrednog i kohezijskog fonda; podsjeća da je proširenje EU-a prilika za prilagodbu ključnih politika EU-a u tom pogledu; podržava sve inicijative usmjerene na to da se postupak donošenja odluka učini djelotvornijim, što je ključno za jačanje konkurentnosti EU-a;

5. ponovno ističe svoje stajalište da bi produbljivanje Unije, njezini procesi proširenja i europsko ujedinjenje trebali ići ruku pod ruku; naglašava da su potrebne institucionalne i financijske reforme EU-a kako bi se odgovorilo na izazove trenutačnog procesa proširenja i osigurala sposobnost EU-a da integrira nove članice i promiče

njihovu uspješnu integraciju bez destabilizacije gospodarstava drugih država članica ili pogoršanja društvenih napetosti;

6. uviđa da bi *ad hoc* rješenja mogla poslužiti kao privremena rješenja, ali da im nedostaju predvidljivost, demokratska transparentnost i odgovornost te dugoročna održivost koju mogu donijeti samo strukturne reforme;

Ciljevi institucijskih reformi prije proširenja: učinkovitost, moć i demokracija

7. čvrsto vjeruje da bi institucionalne reforme EU-a, bez obzira na postupak donošenja odluka za njihovo donošenje, trebale povećati sposobnost EU-a da djeluje učinkovito i pravodobno; ističe da bi reforme institucionalnog okvira EU-a prije proširenja trebale ispuniti ciljeve poboljšanja učinkovitosti EU-a, čime bi EU postao snažniji na globalnoj sceni te demokratskiji, legitimniji i odgovorniji;

Izazov učinkovitosti

8. ističe da se, kako bi se poboljšala učinkovitost proširenog EU-a, sastav institucija EU-a treba prilagoditi, da se treba povećati njegova učinkovitost te se mora poboljšati njihovo funkcioniranje; predlaže da se proces proširenja podupre ranim i bliskim uključivanjem zemalja kandidatkinja u funkcioniranje institucija EU-a, npr. statusom promatrača; napominje da bi se to moglo uspješno postići na sličan način kao prilikom proširenja 2004.; kao pozitivan primjer takve postupne integracije ističe napore Komisije da uključi zemlje kandidatkinje u područja sigurnosti i obrane, posebno upućivanjem na njih u bijeloj knjizi o budućnosti obrane EU-a i u strategiji unutarnje sigurnosti;

9. napominje da se institucionalne reforme prije proširenja moraju usmjeriti na posljedice proširenja na sastav Parlamenta; ističe da bi Parlament, uz osiguravanje odgovarajuće demokratske zastupljenosti, trebao zadržati funkcionalnu veličinu; ističe da je potrebno dati prednost internom i međuinstitucijskom radu na utvrđivanju mehanizma za dodjelu stalnih mjesta kojim se može osigurati pravedna, transparentna i trajna demografska i geografska zastupljenost uz poštovanje načela degresivne proporcionalnosti; podsjeća na svoje stajalište da bi sastav Parlamenta trebalo razmotriti zajedno sa sustavom glasovanja u Vijeću;

10. napominje da se u trenutačnom sastavu Komisije mora uzeti u obzir proširenje; u tom pogledu podsjeća na fleksibilnost predviđenu Ugovorom iz Lisabona; ističe da se pri svakom smanjenju veličine Kolegija povjerenika mora i dalje osigurati geografski, demografski i rodno uravnotežen sastav Komisije u skladu s člankom 17. stavkom 5. UEU-a;

11. prepoznaje potrebu za razmatranjem revizije funkcioniranja i procesa donošenja odluka u Vijeću u svjetlu proširenja; napominje da se kvalificirana većina mora redefinirati kako bi se poboljšala ravnoteža između većih i manjih zemalja te kako bi se zadržali viši pragovi za najvažnije i politički osjetljive odluke; u tom pogledu podsjeća na svoju rezoluciju od 22. studenoga 2023. o prijedlozima Europskog parlamenta za izmjenu Ugovorâ, posebno o glasačkoj većini u Vijeću; poziva na najveću moguću transparentnost i integritet postupka donošenja odluka Vijeća u kontekstu proširenja;

12. predlaže jačanje i reformu postupka iz članka 7. UEU-a ukidanjem jednoglasnog odlučivanja u odlukama Europskog vijeća, uvođenjem jasnog vremenskog okvira i imenovanjem Suda Europske unije arbitrom koji odlučuje o povredama;

Izazov u pogledu moći i resursa

13. ponovno poziva na reviziju upravljanja VFO-om, posebno dodjeljivanjem svih suzakonodavnih ovlasti na rashodovnoj strani proračuna EU-a, uključujući donošenje VFO-a;

14. uvjeren je da bi postojeću klauzulu o obveznoj reviziji u slučaju proširenja trebalo zadržati u sljedećem VFO-u i da ne bi trebalo utjecati na nacionalne omotnice; naglašava da će se u sljedećem VFO-u morati uspostaviti i odgovarajuće prijelazne mjere i mjere postupnog uvođenja za ključna rashodovna područja, kao što su kohezija i poljoprivreda, na temelju pažljive procjene učinaka na različite sektore;

15. smatra da će sljedeći VFO biti ključan za pripremu EU-a za proširenje i zemalja kandidatkinja za pristupanje;

16. podsjeća na stajalište Parlamenta izraženo u njegovoj Rezoluciji od 7. svibnja 2025. o unaprijeđenom dugoročnom proračunu Unije u svijetu koji se mijenja[7] da se dugoročni proračun EU-a mora odmaknuti od povijesno restriktivne, samonametnute razine od 1 % ukupnog bruto nacionalnog dohotka; naglašava da su izvješća Marija Draghija i Enrica Lette pokazala da su potrebna znatna dodatna vlastita sredstva kako bi EU postao konkurentniji, dovršio pravednu i zelenu tranziciju i bio u mogućnosti samostalno se braniti od ruske agresije do 2030.;

17. naglašava da bi VFO-a za razdoblje nakon 2027. i djelotvorniji proračun, uključujući novi paket vlastitih sredstava, trebali omogućiti EU-u da odlučno napreduje prema proširenju uz istodobnu zaštitu postojećih politika, programa i prioriteta;

---

[7] Usvojeni tekstovi, P10_TA(2025)0090.

Izazov demokracije

18. naglašava važnost jačanja demokratskog legitimiteta politika EU-a jačanjem prava Europskog parlamenta na donošenje odluka i nadzor, uključujući snažno pravo na istragu, kao jedine izravno izabrane institucije koja predstavlja građane EU-a;

19. ističe ključnu ulogu parlamenata zemalja pristupnica EU-u u procesu pristupanja EU-u, posebno u donošenju zakonodavstva povezanog s pristupanjem, te naglašava važnost parlamentarne suradnje i postizanja konsenzusa o pitanjima pristupanja EU-u u tom pogledu; ponavlja da je Europski parlament spreman iskoristiti svoje političke i tehničke resurse kako bi pomogao parlamentima u zemljama pristupnicama da ostvare napredak u pogledu programa reformi povezanih s EU-om, među ostalim putem aktivnosti za potporu demokraciji; pozdravlja napredak postignut u nizu zemalja kandidatkinja, među ostalim putem aktivnosti posredovanja i postupka dijaloga „Jean Monnet”;

20. naglašava da reforma postupka donošenja odluka u EU-u zahtijeva osnaživanje Parlamenta tako da ima ravnopravan položaj s Vijećem; ponavlja svoj poziv Parlamentu da stekne puno pravo na zakonodavnu inicijativu, tj. ovlast za uvođenje, izmjenu ili stavljanje izvan snage prava Unije; uvjeren je da bi opće i izravno pravo inicijative dodatno ojačalo demokratski legitimitet EU-a i osnažilo njegove građane;

21. uviđa da izravna prava inicijative Parlamenta nisu dovoljna da bi Parlament mogao zastupati građane EU-a, civilno društvo i socijalne partnere u europskim institucijama, čime se Komisiji u praksi ostavlja monopol nad zakonodavnom inicijativom;

22. naglašava da se Ugovorom iz Lisabona Parlamentu već dodjeljuju izravna prava inicijative tako što se priznaju njegova nadležnost za samoorganizaciju te nadzorna funkcija i demokratski legitimitet Parlamenta kao jedine izravno izabrane institucije EU-a;

23. smatra da je ključno poboljšati transparentnost i demokratsku odgovornost Parlamenta jačanjem europske dimenzije izbora i utvrđivanjem jedinstvenih izbornih pravila diljem EU-a; poziva preostalu državu članicu da ratificira Odluku Vijeća 2018/994[8]; poziva Vijeće da radi na prijedlozima iznesenima u stajalištu

---

[8] Odluka Vijeća (EU, Euratom) 2018/994 od 13. srpnja 2018. o izmjeni Akta o izboru članova Europskog parlamenta neposrednim općim izborima, priloženog Odluci Vijeća 76/787/EZUČ, EEZ, Euratom od 20. rujna 1976. (SL L 178, 16.7.2018., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2018/994/oj).

Parlamenta od 3. svibnja 2022.[9]; ponavlja svoj poziv Parlamentu i Vijeću da ostvare napredak u raspravama o uvođenju trajnog mehanizma za raspodjelu mjesta u Europskom parlamentu;

Sredstva za provedbu institucijskih reformi prije proširenja

24. smatra da se navedeni ciljevi institucijskih reformi prije proširenja mogu provesti različitim sredstvima, među ostalim aktiviranjem fleksibilnosti koje nude postojeći Ugovori, jednom ili više ciljanih izmjena Ugovora;

25. podsjeća da je u postojećem pravnom okviru EU-a već dostupan niz instrumenata fleksibilnosti, kao što su premošćujuće klauzule, pojačana suradnja, konstruktivno suzdržavanje, stalna strukturirana suradnja (PESCO) i mehanizmi izuzeća, što je jasno vidljivo iz iskustva schengenskog područja, koje predstavlja jedno od najvećih postignuća EU-a, i jedinstvene valute; podsjeća da se u kontekstu postupaka pristupanja za određena područja politika može pregovarati o rješenjima za postupno uvođenje, privremenim odstupanjima i prijelaznim razdobljima;

26. ponovno ističe svoje stajalište da bi se diferencirana integracija uvijek trebala primjenjivati u okviru Ugovora, da bi trebala održavati jedinstvo institucija EU-a i da ne bi trebala dovoditi do stvaranja paralelnih institucionalnih mehanizama ili mehanizama kojima se neizravno krše duh i temeljna načela prava EU-a, nego bi se njome trebala omogućiti uspostava posebnih tijela kada je to prikladno, ne dovodeći u pitanje nadležnosti i ulogu institucija i tijela Unije;

27. ističe da fleksibilnosti predviđene postojećim Ugovorima omogućuju da se učini više za napredak prema europskoj obrambenoj uniji, bez potrebe za sveobuhvatnim postupkom reforme Ugovora; ističe da će za uspostavu stalne europske obrambene unije u konačnici biti potrebna jednoglasna odluka u skladu s člankom 42. stavkom 2.;

28. naglašava da u području obrane PESCO (bivši članak 46. UEU-a) omogućuje skupini država članica da napreduju prema stvaranju europskog obrambenog sustava; napominje da, unatoč činjenici da se PESCO uglavnom koristio za industrijske obrambene projekte, on ima širi potencijal da državama članicama koje to žele omogući institucionalizaciju zajedničke obrane bez odgode, čak i u nedostatku jednoglasnosti u Europskom vijeću;

---

[9] Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 3. svibnja 2022. o Prijedlogu uredbe o izboru članova Europskog parlamenta neposrednim općim izborima, stavljanju izvan snage Odluke Vijeća (76/787/EZUČ, EEZ, Euratom) i Akta o izboru članova Europskog parlamenta neposrednim općim izborima priloženog toj Odluci (SL C 465, 6.12.2022., str. 171.).

29. naglašava da bi se, u skladu s postojećim odredbama Ugovora, odlukom donesenom kvalificiranom većinom omogućilo stvaranje europskog obrambenog sustava u skladu s člankom 42. stavkom 6. UEU-a i člankom 1. točkom (b) Protokola br. 10, dok bi se ostale države članice mogle pridružiti u kasnijoj fazi, kao što je bio slučaj s ekonomskom i monetarnom unijom; u tom pogledu poziva Komisiju i države članice koje su voljne da u tu svrhu bez odgode aktiviraju odredbe PESCO-a;

30. poziva Komisiju i Vijeće da jasno priopće rezultate preispitivanja politika i da u suradnji s Parlamentom razviju realističan i postupan plan za provedbu potrebnih institucionalnih reformi zajedno s procesom proširenja;

°

° °

31. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.